Lieta Nr.A42459807
SKA – 59/2012

S P R I E D U M S

Rīgā 2012.gada 10.aprīlī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore R.Vīduša
senatore V.Kakste
senatore V.Krūmiņa

piedaloties pieteicējas SIA „Teikas nami" pārstāvim *M.M.*,
atbildētājas Rīgas pilsētas pašvaldības pusē pieaicināto iestāžu Rīgas domes un Rīgas pilsētas būvvaldes pārstāvēm *J.B.* un *A.Š.*, Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" pārstāvim *I.K.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz SIA „Teikas nami" pieteikumu par Rīgas domes 2007.gada 22.februāra lēmuma Nr.1.35/RD-07-527nd atzīšanu par prettiesisku un atlīdzinājuma piedziņu, sakarā ar Rīgas domes, Rīgas pilsētas būvvaldes un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" kasācijas sūdzībām par Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 29.aprīļa spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2006.gada 8.maijā pieteicēja SIA „Teikas nami" saņēma tai piederošās būves (ēkas) Rīgā nojaukšanas uzdevumu. Pieteicējai saskaņojot būves nojaukšanu ar Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" (turpmāk – SIA „Rīgas satiksme"), minētā sabiedrība izsniedza tehniskos noteikumus, ar kuriem pieteicējai uzlikts pienākums pārvietot tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites stiprinājumu.

2007.gada 23.janvārī Rīgas domē saņemts pieteicējas iesniegums, kurā lūgts konstatēt, ka tehniskie noteikumi ir prettiesiski.

Ar Rīgas domes 2007.gada 22.februāra lēmumu Nr.1.35/RD-07-527nd pieteicējas iesniegums par tehnisko noteikumu prettiesiskumu noraidīts, norādot, ka tehniskie noteikumi ir starplēmums, kas nav apstrīdams atsevišķi no galīgā lēmuma.

2007.gada 9.augustā pieteicējai izsniegta būvatļauja būves nojaukšanai.

[2] Pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot konstatēt, ka Rīgas domes lēmums, ar kuru noraidīts iesniegums par tehnisko noteikumu prettiesiskumu, ir prettiesisks, un piešķirt atlīdzinājumu 6899,39 latus.

[3] Ar Administratīvās rajona tiesas 2010.gada 4.marta spriedumu pieteikums noraidīts.

[4] Administratīvā apgabaltiesa, izskatījusi lietu sakarā ar pieteicējas apelācijas sūdzību, ar 2011.gada 29.aprīļa spriedumu pieteikumu apmierināja: atzina par prettiesisku Rīgas pilsētas būvvaldes 2007.gada 9.augusta būvatļauju daļā par Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" 2006.gada 16.jūnijā izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem, kā arī uzlika pienākumu Rīgas pilsētas pašvaldībai atlīdzināt SIA „Teikas nami" mantiskos zaudējumus Ls 6899,39 apmērā. Tiesas spriedums pamatots ar tālāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Tā kā process iestādē ir noslēdzies ar būvatļaujas izdošanu, tiesai jālemj par galīgā lēmuma (būvatļaujas) tiesiskumu, vienlaikus veicot kontroli arī par citu šajā procesā pieņemtu lēmumu un procesuālu darbību tiesiskumu, šajā gadījumā – par tehnisko noteikumu tiesiskumu.

[4.2] No lietas materiāliem ir konstatējams, ka pieteicējai piederēja īpašums Rīgā. Pie šā īpašuma – ēkas sienas – bija nostiprināta tramvaja līnijas kontakttīkla atsaite. Īpašums tika atzīts par avārijas stāvoklī esošu un, ievērojot pašvaldības brīdinājumu par ēkas nekavējošu sakārtošanu vai nojaukšanu, ēku nolemts nojaukt.

Atbilstoši būvvaldes izsniegtā nojaukšanas uzdevuma īpašajiem noteikumiem pieteicējai citastarp bija nepieciešama SIA „Rīgas satiksme" atļauja. Pieteicēja lūdza SIA „Rīgas satiksme" izsniegt saskaņojumu ēkas nojaukšanai, un SIA „Rīgas satiksme" pieteicējai izdeva tehniskos noteikumus tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites stiprinājuma pārvietošanai. Tajos noteikts, ka ēkas atbrīvošanai no atsaites stiprinājuma ir jāizstrādā kontakttīkla pārveides projekts, kā arī norādīta virkne konkrētu prasību darbu veikšanai.

Pēc tam starp pieteicēju un SIA „Rīgas satiksme" noslēgts uzņēmuma līgums, kurā SIA „Rīgas satiksme" apņemas veikt tramvaja līnijas kontakttīkla atsaišu stiprinājuma pārveidi atbilstoši iepriekš minētajam projektam, savukārt pieteicēja par šo darbu izpildi apņemas samaksāt Ls 6899,39.

Pēc darbu veikšanas un līguma summas samaksas SIA „Rīgas satiksme" izsniedza pieteicējai nepieciešamo saskaņojumu, savukārt būvvalde izsniedza būvatļauju būves nojaukšanai.

[4.3] Lietā ir strīds par to, vai pieteicējai būves nojaukšanas procesā bija pienākums nodrošināt tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites stiprinājuma pārvietošanu atbilstoši SIA „Rīgas satiksme" izvirzītajām tehniskajām prasībām.

[4.4] Būvniecības likuma 1.panta 25.punkts noteic, ka tehniskie noteikumi ir konkrētai būvei, apbūvei, būvizstrādājumam vai būvdarbu procesam noteiktās tehniskās prasības.

Ministru kabineta 1997.gada 1.aprīļa noteikumu Nr.112 „Vispārīgie būvnoteikumi" (turpmāk – Vispārīgie būvnoteikumi) 2.^{1}pielikumā apstiprināta būves nojaukšanas uzdevuma veidlapa. No veidlapas 3.punktā norādītā secināms, ka tehniskie noteikumi izsniedzami, ja būvniecības procesā paredzēta pievienošanās inženierkomunikācijām, atvienošanās vai to šķērsošana.

Vispārīgo būvnoteikumu 43.punktā noteikts, ka tehniskajos un īpašajos noteikumos izsniedzējs savas kompetences ietvaros nosaka konkrētas prasības. Inženierkomunikāciju īpašnieks vai to likumīgais lietotājs tehniskajos noteikumos nosaka arī izdevumus par pieslēgšanos inženierkomunikācijām vai inženierkomunikāciju pilnveidošanu. Tehnisko noteikumu izdevēji nosaka prasības, kas tieši saistītas ar īstenojamo projektu.

Saskaņā ar Būvniecības likuma 1.panta 19.punktu inženierkomunikācija ir ierīce, aprīkojums vai ierīču un aprīkojumu kopums, kas paredzēts būves apgādei ar izejvielām, sakariem, energoresursiem un citiem resursiem.

Tādējādi, lai gan tramvaja kontakttīklu atsaite bija piestiprināta pieteicējas ēkas sienai, tā nav pieteicējas būves inženierkomunikācija, bet gan SIA „Rīgas satiksme" tiesiskā valdījumā esošās būves – tramvaja sliežu ceļu inženierkomunikācijas, kas nodrošina tramvaja līniju ar elektroapgādi, – daļa.

Līdz ar to pieteicējai nebija nepieciešams saņemt tehniskos noteikumus no SIA „Rīgas satiksme", kas arī izriet no 2006.gada 8.maija būves nojaukšanas uzdevuma 3.punkta, kurā saņemamo tehnisko noteikumu uzskaitījumā tehniskie noteikumi tramvaja līnijas kontakttīklu atsaites noņemšanai nav norādīti.

Taču nojaukšanas uzdevumā ietvertā prasība saņemt atļauju no SIA „Rīgas satiksme" ir pamatota, jo pieteicējas būves nojaukšana skar trešās personas īpašumu – pašvaldības transporta tīkla inženierkomunikācijas.

Līdz ar to tālāk noskaidrojams, vai minētās atļaujas saņemšanai SIA „Rīgas satiksme" pamatoti izvirzīja tehniskajos noteikumos norādītās prasības.

[4.5] Tehniskajos noteikumos citastarp izvirzītas šādas tehniskās prasības:

1) jāizstrādā kontakttīkla pārveides projekts;

2) kontakttīkla balstam jāparedz cinkoto stabu pielietošana;

3) darbu organizēšanas projektā jāparedz darbu veikšana, saglabājot tramvaju kustību pa abiem sliežu ceļiem

4) kontakttīkla pārveides projekts skiču projekta risinājuma stadijā, kā arī projekta dokumentācijas kopumā pirms iesniegšanas izskatīšanai Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta Inženieru padomes būvprojektu izskatīšanas sēdē, jāsaskaņo ar SIA „Rīgas satiksme".

No apstākļa, ka tehniskie noteikumi ir izsniegti tieši pieteicējai, kā arī no sarakstē ar SIA „Rīgas satiksme" iegūtajām ziņām un apstākļiem kopumā secināms, ka SIA „Rīgas satiksme" izdoto tehnisko noteikumu adresāts ir tieši pieteicēja.

Izvērtējot iepriekš minētās prasības, secināms, ka tehniskie noteikumi uzliek pienākumu pieteicējai nodrošināt tramvaja kontakttīkla atsaites stiprinājuma pārvietošanu, taču noteikumos izvirzītās prasības tieši nav attiecināmas uz pieteicējas ierosināto būvniecības procesu – būves nojaukšanu. Minētās prasības attiecas uz būvdarbiem, kas saistīti ar SIA „Rīgas satiksme" valdījumā esošās inženierkomunikācijas pārbūvi – tramvaja līnijas kontakttīklu pārveidi.

[4.6] Šajā lietā ir nošķirami divi būvniecības procesi. Viens ir pieteicējas būves nojaukšana, otrs – pašvaldības tramvaja kontakttīkla rekonstrukcija, kas sevī ietver atsaites noņemšanu un piestiprināšanu jaunizveidotam balstam, ko veica būves tiesiskais valdītājs – SIA „Rīgas satiksme".

Lai gan SIA „Rīgas satiksme" valdījumā esošās inženierkomunikācijas pārbūves iemesls ir pieteicējas ēkas nojaukšana, pieteicēja tādēļ vien nav atzīstama par tramvaja līnijas kontakttīkla būvniecības dalībnieku Būvniecības likuma 1.panta izpratnē. Pieteicēja nav ne kontakttīkla īpašniece, ne valdītāja, ne lietotāja, tātad pieteicēja nav atzīstama par kontakttīklu pārbūves pasūtītāju vai būvētāju (Būvniecības likuma 1.panta 7. un 24.punkts). Līdz ar to pieteicēja nevar būt atbildīga par kontakttīkla pārbūves procesa organizēšanu un izpildi, tostarp par kontakttīkla rekonstrukcijas tehniskā projekta izstrādi, saskaņošanu un attiecīgi arī finansēšanu.

Lai gan pieteicēja par tehniskajos noteikumos paredzēto darbību izpildi noslēdza civiltiesisku līgumu, šim apstāklim nav nozīmes, jo šāda līguma noslēgšana neizšķir jautājumu par administratīvā akta tiesiskumu.

[4.7] Nav pamatots atbildētājas apgalvojums, ka, pārvietojot tramvaja līnijas kontakttīkla atsaiti, jāievēro Enerģētikas likuma 23.panta pirmās un otrās daļas prasības.

Saskaņā ar Enerģētikas likuma 23.panta pirmo daļu nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nedrīkst bojāt vai pārveidot energoapgādes komersanta objektus, kas izvietoti viņa nekustamajā īpašumā, vai veikt darbības, kas kavētu citu enerģijas lietotāju apgādi. Minētā panta otrā daļa noteic, ka esošo energoapgādes komersantu objektu pārvietošanu pēc pamatotas nekustamā īpašuma īpašnieka prasības veic par viņa līdzekļiem.

Enerģētikas likuma 1.panta 3.punkts noteic, ka energoapgādes komersants ir licencēts komersants, kas nodarbojas ar energoapgādi; savukārt 4.punkts noteic, ka energoapgādes komersanta objekts ir energoapgādes komersantam piederoša vai tā lietošanā esoša manta (ēkas, būves, stacijas, iekārtas, ierīces, ietaises, tīkli, līnijas un to piederumi), kuru tieši izmanto energoapgādei.

Pārbaudot Sabiedrisko pakalpojumu regulatora komisijas interneta mājas lapā pieejamo informāciju par licencētājiem energoapgādes komersantiem, konstatējams, ka SIA „Rīgas satiksme" nav elektroapgādes komersants, attiecīgi tās valdījumā esošā tramvaja līnijas kontakttīkla atsaite nav energoapgādes komersanta objekts, par kura pārvietošanu pēc nekustamā īpašuma īpašnieka iniciatīvas jāmaksā pašam nekustamā īpašuma īpašniekam.

[4.8] Ievērojot iepriekš minēto, atzīstams, ka no tehniskajiem noteikumiem izrietošā prasība pieteicējai nodrošināt tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites stiprinājuma pārvietošanu ir prettiesiska. Līdz ar to tehnisko noteikumu izsniegšana pieteicējai ir prettiesiska.

Tā kā pieteicējai izsniegtie tehniskie noteikumi ir pieskaitāmi pašai būvatļaujai kā galīgajam noregulējumam lietā, būvvalde, izsniedzot pieteicējai būvatļauju, ir nepamatoti akceptējusi tai tehniskajos noteikumos noteiktos pienākumus. Līdz ar to ir pamats būvatļaujas atzīšanai par prettiesisku daļā, kas noteic tehnisko noteikumu izpildi.

[4.9] SIA „Rīgas satiksme" izsniegtā priekšraksta (tehnisko noteikumu) neizpilde bija šķērslis būvatļaujas saņemšanai, un tehnisko noteikumu izpilde prasīja pieteicējai uzņēmuma līguma noslēgšanu ar SIA „Rīgas satiksme" par summu Ls 6899,39. Līguma summa ir samaksāta. Tādējādi ir konstatējami mantiskie zaudējumi, kuri ir radušies

pieteicējai un ir cēloniskā sakarā ar pieteicējai izsniegtajā būvatļaujā akceptētajiem tehniskajiem noteikumiem.

Līdz ar to lietā atbilstoši Administratīvā procesa likuma 92.pantam un Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 6.panta pirmajai daļai ir pierādīts tiesiskais pamats zaudējumu atlīdzībai un tā apmērs ir atbilstošs pieteicējas samaksātajai naudas summai Ls 6899,39 par tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites stiprinājuma pārveidi.

[5] Rīgas dome par Administratīvās apgabaltiesas spriedumu iesniedza kasācijas sūdzību, kurā norādīti tālāk minētie iebildumi.

[5.1] Tramvaja līnijas kontakttīkla atsaite ir inženierkomunikācija, bez kuras nav iespējama sabiedriskā transporta – tramvaja pārvietošanās. Vispārīgo būvnoteikumu 43.punkts attiecas uz visām inženierkomunikācijām. Līdz ar to SIA „Rīgas satiksme" kā inženierkomunikācijas, kura ir nesaraujami saistīta ar nojaucamo ēku, īpašniece sagatavoja un izsniedza pieteicējai tehniskos noteikumus, nosakot prasības nojaukšanas projektam, tostarp darbu organizēšanai.

[5.2] Apstāklis, ka tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites stiprinājuma pārveides darbi tika veikti atsevišķā būvniecības procesā, neliecina par to, ka tehniskajos noteikumos nepamatoti ir izvirzīta prasība pirms būves nojaukšanas būvdarbu uzsākšanas pārvietot pie ēkas fasādes piestiprināto atsaiti.

[5.3] Pašvaldības ieskatā, ja tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites stiprinājums ir pievienots ēkas fasādei normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, tad, mainoties ēkas īpašniekam vai ēkas īpašnieka gribai, pašvaldībai nav pienākuma par saviem līdzekļiem, kuri jau vienreiz ir ieguldīti, lai stiprinājumu pievienotu, to atkal pārvietot. Tā būtu pašvaldības līdzekļu izšķērdēšana. Tādēļ šādos gadījumos ir piemērojams Vispārīgo būvnoteikumu 43.punkts un Enerģētikas likuma 23.panta pirmajā un otrajā daļā noteiktā prasība, ka nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nedrīkst bojāt vai pārveidot energoapgādes komersanta objektus, kas izvietoti viņa nekustamajā īpašumā, vai veikt darbības, kas kavētu citu enerģijas lietotāju apgādi, un ka esošo energoapgādes komersanta objektu pārvietošanu pēc pamatotas nekustamā īpašuma īpašnieka prasības veic par viņa līdzekļiem. Tiesa nepareizi interpretējusi minētās tiesību normas.

[6] Rīgas pilsētas būvvalde iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā spriedumu pārsūdz, pamatojoties uz tālāk norādītajiem argumentiem.

[6.1] Būvvaldei kā atbildētājai vispār netika dotas tiesības iesniegt tiesai Administratīvā procesa likuma 299.panta pirmajā daļā noteiktajā termiņā rakstveida paskaidrojumus. Tiesa tikai 2011.gada 29.martā paziņoja par 6.aprīļa tiesas sēdi, līdz ar to būvvaldei nebija dota iespēja samērīgā termiņā izvērtēt lietas materiālus.

[6.2] SIA „Rīgas satiksme" izsniegtie tehniskie noteikumi nekādi nevarēja ietekmēt izsniegto būvatļauju. Ar nojaukšanas uzdevumu tika uzdots saņemt atļauju no SIA „Rīgas satiksme", ko tiesa arī atzina par pamatotu prasību, bet netika uzdots saņemt tehniskos noteikumus. Nojaukšanas uzdevums netika arī apstrīdēts. Tehniskie noteikumi nav tehniskā projekta sastāvā, būvvalde par tehniskajos noteikumos ietvertajām prasībām nemaz nebija informēta. Ēka bija atbrīvota no tramvaja līnijas kontakttīkla atsaišu stiprinājuma jau pirms tehniskā projekta akceptēšanas. Arī tehniskā projekta paskaidrojuma rakstā un būvlaukuma ģenerālplānā nav ietverta informācija, ka ar projektu tiek risināta arī ēkas atbrīvošana no atsaišu stiprinājuma. Līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka būvvalde, izsniedzot būvatļauju, ir nepamatoti akceptējusi tehniskajos noteikumos noteiktos pienākumus.

[6.3] Būvvaldes kompetencē nav pārbaudīt citu iestāžu (inženierkomunikāciju turētāju) izdoto tehnisko noteikumu atbilstību normatīvo aktu prasībām. Būvvaldei nebija pamata atteikt akceptēt projektu.

[6.4] Saskaņā ar Vispārīgo būvnoteikumu 43.punktu SIA „Rīgas satiksme" kā inženierkomunikāciju īpašnieks bija tiesīga sagatavot un izsniegt pieteicējai tehniskos noteikumus. Tehniskie noteikumi paredz tikai atsaišu pārvietošanu, nevis to, ka tas būtu veicams par pieteicējas līdzekļiem. Pieteicējai zaudējumi radušies sakarā ar noslēgto privāttiesisko uzņēmuma līgumu, nevis ar tehniskajiem noteikumiem un būvatļauju.

[6.5] Pašvaldībai nav jāpārbauda inženierkomunikāciju īpašnieku izsniegto tehnisko noteikumu atbilstība un jāatlīdzina personai zaudējumi par to prettiesiskumu.

[6.6] Tiesa nepareizi interpretējusi arī Enerģētikas likuma 23.pantu.

[7] SIA „Rīgas satiksme" iesniegusi kasācijas sūdzību, kurā spriedumu pārsūdz, pamatojoties uz tālāk minētajiem argumentiem.

[7.1] Tiesa, pārkāpjot Administratīvā procesa likuma 154.pantu un nepareizi novērtējot pierādījumus, ir nepamatoti nonākusi pie secinājuma, ka pieteicējai piederošā ēka bija avārijas stāvoklī – tā bija pirmsavārijas stāvoklī. Pašvaldība pieteicēju par ēkas nojaukšanu brīdināja tādēļ, ka ēka ir viegli pieejama, nav norobežota ar žogu un bojā ainavu. Šim faktam ir būtiska nozīme lietas izspriešanā – tikai un vienīgi no pieteicējas bija atkarīgs, vai pieteicēja izvēlas novērst šo problēmu, savedot būvi kārtībā vai

nojaucot ēku. Pirmajā gadījumā nebūtu bijusi nepieciešama tramvaja kontakttīkla atsaišu stiprinājuma pārvietošana.

[7.2] Tiesa ir pārkāpusi Administratīvā procesa likuma 154.pantu, arī konstatējot, ka tehniskie noteikumi uzliek pienākumu pieteicējai nodrošināt atsaišu stiprinājuma pārvietošanu. Tas bija nevis pienākums, bet priekšnoteikums būves nojaukšanai. Tiesa arī nepamatoti konstatējusi, ka pastāv divi būvniecības procesi: atsaišu stiprinājuma pārvietošana bija nepieciešama tikai un vienīgi tādēļ, lai būtu iespējams nojaukt pieteicējai piederošo ēku.

Atbilstoši Būvniecības likuma 31.panta trešajai daļai, ja būves īpašnieks līdz pašvaldības noteiktajam laikam nav izpildījis lēmumu par būves savešanu kārtībā vai nojaukšanu, pašvaldība to dara par saviem līdzekļiem, bet īpašnieks sedz izdevumus. Ņemot vērā arī Civillikuma 1084.pantu, secināms, ka īpašnieka pienākums ir pašam par saviem līdzekļiem rūpēties par būvēm un nepieciešamības gadījumā savest tās kārtībā. Ņemot vērā, ka tramvaja kontakttīkla atsaišu stiprinājuma pārvietošanas iemesls bija pieteicējas ēkas nojaukšana, tad pieteicējai arī jāsedz visi izdevumi.

Summa, ko tiesa atzinusi par pieteicējai nodarītajiem zaudējumiem, ir vērtējama kā uz pieteicēju gulstošās izmaksas, kas saistītas ar ēkas nojaukšanu.

[7.3] SIA „Rīgas satiksme" neuzskata, ka Enerģētikas likuma 23.pants tieši būtu piemērojams šajā lietā, bet ka šī norma ir piemērojama pēc analoģijas.

[8] Pieteicēja iesniegusi paskaidrojumus par kasācijas sūdzībām, kuros vērš uzmanību uz to, ka no kasācijas sūdzībām būtībā redzams, ka arī atbildētāja neredz normu, no kuras izrietētu pieteicējas pienākums segt ar tramvaja kontakttīkla atsaišu stiprinājuma pārvietošanu saistītās izmaksas. Nevar būt runa par analoģijas piemērošanu, jo nav konstatējama nepilnība tiesību sistēmā. Likumdevējs ir precīzi definējis sabiedriskā transporta infrastruktūras finansēšanu. Pašvaldības autonomo funkciju pildīšana tiek finansēta no pašvaldības budžeta, arī Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums nosaka precīzus sabiedriskā transporta nodrošināšanai nepieciešamā finansējuma avotus un finansēšanas principus. Nekur nav paredzēts, ka privātpersonām būtu jāveic jebkādi obligāti maksājumi transporta infrastruktūras izveidei, izņemot maksu par braukšanas biļeti. Pašvaldības iestāžu viedokļu atšķirība par atsevišķiem jautājumiem sakarā ar abiem būvniecības procesiem un to dokumentāciju būtu novēršami pašvaldības iekšienē.

Nav pamatots Rīgas pilsētas būvvaldes iebildums par pieļauto procesuālo tiesību pārkāpumu – šīs iestādes pārstāvis piedalījās tiesas sēdē, nekādus lūgumus neizteica.

[9] Rīgas dome iesniegusi paskaidrojumus par Rīgas pilsētas būvvaldes un SIA „Rīgas satiksme" kasācijas sūdzībām un tajos atkārtoti norāda uz apgabaltiesas sprieduma nepamatotību.

[10] Tiesas sēdē atbildētājas pārstāvji uzturēja kasācijas sūdzības, pieteicējas pārstāvis tās neatzina.

Motīvu daļa

I

[11] Visupirms noskaidrojams, vai Rīgas pilsētas pašvaldība vispārīgi var būt atbildīga par to, ka būvniecības procesā būvniecības ierosinātājam ir izsniegti prettiesiski tehniskie noteikumi, proti, vai līdz ar to būvatļauja ir atzīstama par prettiesisku, ciktāl tā būvniecību atļauj tieši tādā veidā, kā to noteic tehniskie noteikumi.

[12] Vispārīgā gadījumā būvvalde plānošanas un arhitektūras uzdevumā vai būves nojaukšanas uzdevumā:

1) pati konkretizē vides pieejamības prasības (Vispārīgo būvnoteikumu 39.[1]punkts, šeit un turpmāk Vispārīgie būvnoteikumi redakcijā, kas bija spēkā laikā, kad tika izsniegts nojaukšanas uzdevums, tehniskie noteikumi un pieteicēja prasīja atzīt tos par prettiesiskiem) un citas prasības būvprojektam, kuras konkretizēt ir pašvaldības (tās institūciju) kompetencē (Vispārīgo būvnoteikumu 2. un 2.[1]pielikums – plānošanas un arhitektūras uzdevuma un nojaukšanas uzdevuma veidlapas),
2) norāda, no kurām citām institūcijām saņemami tehniskie vai īpašie noteikumi, ierakstot attiecīgus norādījumus plānošanas un arhitektūras uzdevumā vai būves nojaukšanas uzdevumā (Vispārīgo būvnoteikumu 43.[1]punkts),

kā arī pievieno uzdevumam attiecīgās pašvaldības institūciju tehniskos un īpašos noteikumus (Vispārīgo būvnoteikumu 42.[1]punkts).

Tātad pašvaldības būvvalde ir būvniecības procesa „saimnieks", un no plānošanas un arhitektūras uzdevumā vai nojaukšanas uzdevumā ietvertajām prasībām saņemt no kādas institūcijas tehniskos vai īpašos noteikumus vai, kā šajā gadījumā formulēts, atļauju nojaukšanai, jau saistoši ievirza tālāko būvniecību. Tā, šajā gadījumā, ja

pašvaldība ir izvirzījusi noteikumu saņemt atļauju no SIA „Rīgas satiksmes", tad, kā pareizi norādījusi apgabaltiesa, būvniecības ierosinātājs nemaz nevar sekmīgi virzīt tālāk būvniecības procesu un saņemt būvatļauju, ja nebūs šāda atļauja saņemta. Vai, ja tiktu norādīts, ka jāsaņem tehniskie noteikumi par pieslēgšanos ielai vai ceļam, tad tas būtībā nozīmē, ka būvvalde norāda, ka šai ielai ir jāpieslēdzas un jāsaņem attiecīgi noteikumi no kompetentās institūcijas, kas ietvers tikai tehniskus norādījumus par to, kā to izdarīt.

Tādējādi pašvaldībai neapšaubāmi ir atbildība par to, lai personai tiktu norādīts pieprasīt no citām institūcijām tos tehniskos noteikumus, kuri nepieciešami, bet netiktu izvirzītas nepamatotas prasības uz citiem tehniskajiem noteikumiem.

[13] Ņemot vērā, ka pie pieteicējai piederošās ēkas bija piestiprināta tramvaja līnijas kontakttīkla atsaite, apgabaltiesa pamatoti atzina par pareizu būvvaldes rīcību saņemt atļauju no SIA „Rīgas satiksme", jo nojaukt ēku, nerēķinoties ar atsaites turpmākas nostiprināšanas nepieciešamību, nebūtu bijis pieļaujams – tas būtu tiešs kaitējums citas personas īpašumam.

[14] Rīgas pilsētas būvvalde kasācijas sūdzībā norāda, ka tai nav jāuzņemas atbildība un tā nemaz nevar uzņemties atbildību par to, kādus tieši tehniskos noteikumus izsniedz, kādas prasības tajos iekļautas.

Ciktāl tas attiecas uz institūcijām, kas patstāvīgi savas kompetences robežās noteic, kā būve būvējama vai pieslēdzama esošām inženierkomunikācijām (vai arī nojaucama un atslēdzama no inženierkomunikācijām), Senāts tam piekrīt. Tas attiecas arī uz to, vai un kādu samaksu par tehniskajiem noteikumiem vai par konkrētiem būvdarbiem, arī pieslēgšanos inženierkomunikācijām kāda institūcija prasa. Piemēram, ja AS „Sadales tīkls" par pieslēgšanos elektrotīklam prasītu tādu samaksu, kāda nav paredzēta normatīvajos aktos, veidotos strīds starp būvniecības ierosinātāju un AS „Sadales tīkls", kurā būvvaldei nav nekādas ietekmes un arī atbildības. Ja persona būtu samaksājusi AS „Sadales tīkls" nepamatoti prasīto maksu, lai sekmīgi turpinātu būvniecības procesu, tad tai būtu tiesības to atprasīt tieši no AS „Latvenergo".

[15] Šīs lietas apstākļi, Senāta ieskatā, tomēr ir atšķirīgi.

Pašvaldības sabiedriskā transporta organizēšana ir pašvaldības autonomā funkcija (likuma „Par pašvaldībām" 15.panta pirmās daļas 19.punkts). Rīgas pilsētas pašvaldība to veic, uzdodot nodrošināt sabiedrisko transportu pašas pašvaldības dibinātai

komercsabiedrībai – SIA „Rīgas satiksme” (*Rīgas domes 2005.gada 1.marta lēmums Nr.3989, lietas 42.-43.lapa*).

Tātad būtībā sabiedriskā transporta nodrošināšana, kas, kā šajā gadījumā nav strīda, ietver arī tramvaju satiksmei nepieciešamās infrastruktūras uzturēšanu, ir pierēķināma pašvaldībai.

Kā atzinusi apgabaltiesa, un ko par pamatotu atzīst Senāts, būtībā šeit saskatāmi divi būvniecības procesi – viens no tiem ir tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites jauna nostiprināšana jeb kontakttīkla pārveide. Tai tika izstrādāts atsevišķs būvprojekts. Tas izriet kaut vai no tā, ka tramvaja kontakttīkla pastāvēšana vispār nav pieteicējas kā ēkas īpašnieces interese, tas nav viņa īpašums, un kontakttīkla atsaite ir nostiprināta tikai ar mērķi nodrošināt tramvaju satiksmi, un nekādā veidā nav derīga pieteicējas ēkai.

Atbildētājas puse nepareizi atsaucas uz Vispārīgo būvnoteikumu 43.punktu, lai pamatotu, ka pieteicējai bija interese un pienākums rūpēties par tramvaja kontakttīkla atsaites nostiprinājuma saglabāšanu pēc ēkas nojaukšanas. Kā pareizi atzinusi apgabaltiesa, šī norma nepārprotami ir paredzēta, lai topošo būvi pieslēgtu inženierkomunikācijām, kuras tai ir nepieciešamas, vai lai pēc nepieciešamības izbeigšanās, būvi nojaucot, to no inženierkomunikācijām pareizi atslēgtu. Tas ir normas mērķis, kas dabiski izriet no nepieciešamības pašam būvētājam – ja persona grib būvēt būvi, tā reizē atrisina jautājumus, kā šī būve tiks apgādāta ar ūdeni, elektrību utt.

Konkrētajā situācijā būvvaldei bija jāspēj saredzēt visus šos apstākļus kopā:

1) ka ēkas nojaukšana ir iespējama, tikai atvienojot tramvaja līnijas kontakttīkla atsaiti;
2) ka atsaites nostiprināšana ir pašvaldības sabiedriskā transporta nepieciešamība, nevis ēkas īpašnieka interese;
3) ka pieteicēja būves neesamības apstākļos tālāka tramvaja kontakttīkla atsaites nostiprināšana iespējama tikai pie jauna objekta, tātad būtībā ir jāveic vēl viens būvniecības process;
4) ka sabiedriskā transporta pakalpojuma sniedzējs un tramvaja kontakttīkla īpašnieks ir pašas pašvaldības komercsabiedrība, kas tādējādi nodrošina pašvaldības publiskās funkcijas izpildi.

Tas bija pamats būvvaldei nevis tikai uzlikt pienākumu pieteicējai saņemt atļauju no SIA „Rīgas satiksme”, neinteresējoties, kā tieši pieteicēja līdz šādai atļaujai var nonākt, bet aktīvi rīkoties, lai saskaņotu pieteicējas interesi nojaukt ēku ar nepieciešamību saglabāt pašvaldības sabiedriskā transporta infrastruktūru. Turklāt, kā redzams no lietas apstākļiem, pieteicēja par to, ka nepiekrīt, ka tai vienīgajai būtībā

jārūpējas par pašvaldības transporta infrastruktūras saglabāšanu, aktīvi norādīja un iesniedza arī apstrīdēšanas iesniegumu jau procesa laikā pirms būvatļaujas saņemšanas, tas bija zināms gan SIA „Rīgas satiksme", gan Rīgas domei, nevis, kā norāda būvvalde kasācijas sūdzībā – nebija redzams un nevarēja būt redzams.

Līdz ar to šajā gadījumā pašvaldībai (arī būvvaldei) bija jāredz un jābūt „saimniekam" arī attiecībā uz to, ka tiesiski (tostarp nepārkāpjot pieteicējas tiesības) tiek nodrošināta pašvaldības sabiedriskā transporta infrastruktūras saglabāšana, pieteicējai nojaucot ēku. Tostarp bija jārūpējas, lai notiktu divi savstarpēji saskaņoti būvniecības procesi, nevis tikai ēkas nojaukšanas procesā jāuzdod pieteicējai risināt situāciju, pārbaudot tikai to, vai ir iestājušies apstākļi, kas ļauj ēku nojaukt.

Gadījumā, ja tiek konstatēts, ka risinājums, tostarp visu uzdevumu uzvelšana pieteicējai, bijis prettiesisks, pašvaldība var tikt atzīta par atbildīgu par prettiesisku būvniecības procesu.

II

[16] Procesa dalībnieku vidū nav viedokļu atšķirības par to, ka pieteicējas ēka kalpo tramvaja kontakttīkla atsaites nostiprināšanai, tātad būtībā ir apgrūtināta ar to, ka atsaite ir nostiprināta pie mājas, un pieteicēja pati no tā nekādu labumu negūst. Tas ir īpašuma tiesību aprobežojums. Šajā lietā būtībā ir strīds, cik tālu šis aprobežojums sniedzas, kādi pienākumi no tā pieteicējai šajā situācijā varētu izrietēt.

Pieteicēja uzskata, ka tai nav pienākuma turpināt ēku uzturēt tikai tādēļ, lai pie tās varētu nostiprināt atsaiti, līdz ar to, ja tā vēlas nojaukt ēku, tad pašvaldībai jāuzņemas visi izdevumi, lai tramvaja kontakttīkls turpinātu darboties.

SIA „Rīgas satiksme" uzskata, ka ir izšķiroši, vai pieteicēja ir spiesta nojaukt ēku, vai arī nojaukšana ir pieteicējas brīva griba. Otrajā gadījumā, iztrūkstot neatliekamai nepieciešamībai ēku nojaukt, pieteicējai pašai jāuzņemas visi izdevumi, un pēc analoģijas būtu jāpiemēro Enerģētikas likuma 23.pants.

Būvvalde un dome argumentē galvenokārt ar Vispārīgo būvnoteikumu 43.punktu un Enerģētikas likuma 23.pantu.

[17] Latvijas Republikas Satversmes 105.pants paredz, ka ikvienam ir tiesības uz īpašumu. Īpašumu nedrīkst izmantot pretēji sabiedrības interesēm. Īpašuma tiesības var ierobežot vienīgi saskaņā ar likumu.

Īpašuma tiesību ierobežošanas nepieciešamība sabiedrības interesēs mūsdienās ir gandrīz neizbēgama. „Satversmes 105.panta trešais teikums aizsargā personu īpašuma tiesības, nodrošinot, lai ierobežojumi netiktu noteikti neattaisnoti un patvaļīgi. Rēķinoties ar to, ka īpašuma tiesību ierobežojumi ir nepieciešami un nenovēršami, konstitucionālais likumdevējs ir gribējis panākt, lai ierobežojumi tiktu noteikti tiesiski nevainojamā un īpašnieka tiesības iespējami saudzējošā veidā.” (*Balodis K. Latvijas Republikas Satversmes 105.panta komentārs. Grām.: Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Zin.vad. Balodis R. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 469.lpp.*).

[18] Šajā gadījumā atbildētājas puse būtībā uzskata, ka uz pieteicējas īpašumu gulstas tāds īpašuma tiesību ierobežojums, kas prasa īpašniekam ne tikai pieciest ēkas izmantošanu tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites nostiprināšanai, bet arī atturēties no ēkas nojaukšanas, vai arī, ja vēlas vai ir spiests to darīt, tad par saviem līdzekļiem gādāt jaunu objektu, pie kā atsaiti nostiprināt.

Senāta ieskatā, šāds īpašuma tiesību ierobežojums prasa noteiktu un nepārprotamu ietveršanu likumā vai uz likuma pamata izdotā ārējā normatīvajā aktā.

[19] Kā jau iepriekš atzīts, Vispārīgo būvnoteikumu 43.punkta mērķis nav noteikt, ka būvniecības ierosinātājam būtu pienākums saņemt tehniskos noteikumus un apmaksāt pieslēgšanos vai atslēgšanos no tādām inženierkomunikācijām, kuras nekalpo tā būvei, bet kurām būve pati kalpo. Līdz ar to ar šo normu nevar pamatot pienākumu būves nojaukšanas gadījumā par saviem līdzekļiem turpināt nodrošināt to inženierkomunikāciju darbību, kuras nekalpo šai būvei.

[20] Enerģētikas likuma 23.panta pirmā daļa (*redakcijā, kas bija spēkā būvniecības procesa laikā*) noteic: nekustamā īpašuma īpašnieks vai valdītājs nedrīkst bojāt vai pārveidot energoapgādes komersanta objektus, kas izvietoti viņa nekustamajā īpašumā, vai veikt darbības, kas kavētu citu enerģijas lietotāju apgādi.

23.panta otrā daļa noteic, ka esošo energoapgādes komersantu objektu pārvietošanu pēc pamatotas nekustamā īpašuma īpašnieka prasības veic par viņa līdzekļiem.

Apgabaltiesa konstatējusi, ka SIA „Rīgas satiksme” nav energoapgādes komersants, arī pati SIA „Rīgas satiksme” nav norādījusi, ka būtu uzskatāma par energoapgādes komersantu. Līdz ar to ar šo normu nevar pamatot nekādas tiesības SIA

„Rīgas satiksme” lietot pieteicējas īpašumu un nekādus pieteicējas pienākumus pret SIA „Rīgas satiksme”.

Enerģētikas likuma 23.panta piemērošana pēc analoģijas, pat ja panta pirmās divas daļas varētu iztulkot tā, kā uzskata atbildētājas puse, nav pieļaujama. Ēkas likteņa noteikšana, par izšķirošu nosakot tās nepieciešamību pie tās piestiprināto sabiedriskā transporta infrastruktūras elementu uzturēšanai, gan arī aizvietojoša objekta nodrošināšana ir būtisks apgrūtinājums, kuru nevar pamatot tikai ar analoģiju vai vispārējiem apsvērumiem par sabiedrības interesēm. Konkrētajā gadījumā pieteicējai tas prasījis izdevumus Ls 6899,39 apmērā. Šādas nastas uzlikšana vienai personai tikai tādēļ, ka tā vēlas nojaukt avārijas stāvoklī esošu vai katrā ziņā, pēc pieteicējas ieskatiem, savu laiku nokalpojušu ēku, kas ir īpašnieka tiesība, jebkurā gadījumā ir nesamērīgs upuris sabiedrības interesēs. Kā īpašuma tiesību ierobežojuma sabiedrības interesēs samērīgumu lakoniski skaidrojusi Igaunijas Augstākās tiesas Konstitucionālās kontroles palāta, „[p]pienākumi, kurus personām uzliek sabiedrības interesēs, ir jādala līdzīgi starp visām personām. (..) Situācija, kurā vienai vai dažām personām vajadzētu nest lielākus izdevumus sabiedrības interesēs nekā citām, kuras arī lieto sabiedrības interesēs radītos līdzekļus un resursus, būtu pretrunā ar vienlīdzības principu” (*sk. 2011.gada 31.marta sprieduma lietā Nr.3-3-1-69-09 61.punktu, pieejams: http://www.nc.ee/?id=823*).

Pretēji atbildētājas pārstāvju teiktajam, Senāts neuzskata, ka kalpojošā īpašuma īpašniekam šis slogs katrā ziņā būtu taisnīgi jāuzņemas, lai neizšķērdētu ļoti lielus sabiedrības resursus. Tieši otrādi – jāņem vērā, ka situācija, kad īpašnieki vieglprātīgi jauktu nost ēku, tādējādi kopā radot ārkārtīgi lielus zaudējumus pašvaldībai (kā norādīja SIA „Rīgas satiksme” pārstāvis tiesas sēdē, tad būtu jārēķinās ar izdevumiem, ko prasītu apmēram 8000 atsaišu nomaiņa), vienkārši nav iedomājama. Kapitālas būves nojaukšana ir pietiekami rets gadījums gan atsevišķam īpašniekam, gan arī pilsētai kopumā.

Taču tas jebkurā gadījumā ir likumdevēja ziņā – vai un kā ietvert šādu situāciju risinājumu normatīvajos aktos, kādā veidā līdzsvarot sabiedrības un atsevišķas personas intereses.

[21] Senāta ieskatā, iztrūkstot publisko tiesību normām, kas noregulētu īpašuma tiesību ierobežojumu sabiedrības interesēs, faktiski situācija ir atbilstoša servitūtam – SIA „Rīgas satiksme” izmantoja pieteicējai piederošas ēkas sienu (kalpojošais īpašums), nostiprinot tajā (pie tās) atsaiti.

Ja pieņem, ka šajā gadījumā pastāv servitūts (vismaz vēsturiski izveidojies servitūta valdījums), arī tad nav atrodams pamats uzlikt pienākumu pieteicējai

nodrošināt jaunu tramvaja kontakttīkla atsaites nostiprināšanu par saviem līdzekļiem. Servitūts ir tāda tiesība uz svešu lietu, ar kuru īpašuma tiesība uz to ir lietošanas ziņā aprobežota kādai noteiktai personai vai noteiktam zemes gabalam par labu. „Servitūtam nav raksturīgs kalpojošās lietas īpašnieka pienākums kaut ko pašam darīt, it sevišķi – romiešu tiesībās (*servitus in faciendo consistere non potest*), respektīvi, servitūtam ir pasīvs raksturs." (*Rozenfelds J. Lietu tiesības. 4.izd. Rīga: Zvaigzne ABC, 2011, 142.lpp.*). Tāpat servitūta tiesībām ir raksturīgi, ka kalpojošās lietas uzturēšanas un izlabošanas pienākums gulstas uz servitūta izlietotāju (Civillikuma 1175.pants). „Servitūta izlietošanai nepieciešamie kalpojošā nekustamā īpašuma uzturēšanas un labošanas darbi ir jāveic servitūta izlietotājam, jo servitūts viņam dod labumu un servitūta izlietošana ir viņa interesēs." (*Balodis K. Civillikuma 1151.panat komentārs. Grām: Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Lietas. Valdījums. Tiesības uz svešu lietu. (841. – 926.p., 1130. – 1400.p.). Rīga: Mans īpašums, 1998, 81.lpp.*). Tikai gadījumā ar atbalsta tiesības servitūtu (tiesība atbalstīt savu ēku uz kaimiņam piederošas sienas, mūra, staba vai velves) no servitūta izriet kalpojošās lietas īpašnieka pienākums nevis tikai paciest servitūta izlietošanu, bet gan veikt kādu darbību – uzturēt kārtībā un izlabot atbalstu, un šāda noteikuma pamatā ir apsvērums, ka atbalstu uzturēšanas un izlabošanas pienākuma uzlikšana servitūta izlietotājam neatbilstu kalpojošās ēkas īpašnieka interesēm, jo tad atbalstāmās ēkas īpašnieks pēc saviem ieskatiem drīkstētu labot atbalstu, kas ietilpst kalpojošās ēkas sastāvā un kuru galvenais uzdevums tomēr ir kalpot nevis valdošajai, bet gan kalpojošajai ēkai (sk. Balodis K. Civillikuma 1175.panta komentārs. Grām.: *Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Lietas. Valdījums. Tiesības uz svešu lietu. (841. – 926.p., 1130. – 1400.p.). Rīga: Mans īpašums, 1998, 96.lpp., ar atsauci uz: Dernburg/P.Sokolowski. System des Römischen Rechts. Der Pandekten. 1.Teil, S.417, Fn.7*). Taču pat šā servitūta gadījumā pa atbalsta izlabošanas laiku par ēkas atbalstīšanu jāgādā servitūta izlietotājam uz savu rēķinu (Civillikuma 1177.pants). Tātad, loģiski, ja kalpojošais īpašums vispār nepastāv, tad par turpmāku atbalstu, zūdot iespējai izmantot svešu īpašumu, būtu jāgādā servitūta izlietotājam. Tamlīdzīga pienākuma – uzturēt un labot kalpojošo lietu – kalpojošam īpašuma īpašniekam nav iebūves tiesības servitūta gadījumā (tiesība iestiprināt kaimiņa sienā vai mūrī atsevišķus baļķus, akmeņus, dzelzs stieņus vai skavas, Civillikuma 1179.pants).

Tādējādi, arī ja piemērotu servitūtu tiesisko regulējumu, kalpojošās ēkas īpašniekam būtu pienākums tikai uzturēt kārtībā pašam savu īpašumu, tostarp, ja tas kalpo kā balsts citai būvei, bet nav jānodrošina atbalstīšana laikā, kad kalpojošais īpašums nevar balstīt citu būvi vai kalpot par stiprinājuma vietu iebūvei.

[22] Ņemot vērā iepriekš minēto, Senāts pievienojas apgabaltiesai, secinot, ka nav nekāda tiesiska pamata pieteicējai kā nosacījumu ēkas nojaukšanai izvirzīt jauna nostiprinājuma izveidošanu par saviem līdzekļiem. Senātam arī nav pamata apšaubīt apgabaltiesas secinājumu, ka no lietas materiālu kopuma izriet, ka nolūkā sasniegt mērķi – būvatļaujas saņemšanu ēkas nojaukšanai – pieteicējai nebija citas izejas kā izpildīt SIA „Rīgas satiksme" izsniegtos noteikumus tādā veidā, kas prasīja pašai gādāt par tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites nostiprinājuma pārveidošanu un jauna nostiprinājuma uzbūvēšanu par saviem līdzekļiem.

[23] SIA „Rīgas satiksme" pauž viedokli, ka šāds pienākums pieteicējai izriet no pienākuma uzturēt savu īpašumu tādā stāvoklī, ka tas nerada bīstamību citiem (Civillikuma 1084.pants, Būvniecības likuma 31.pants).

Šādu pienākumu pieteicēja izpilda, nojaucot ēku, par kuras iespējamo apdraudējumu sabiedrības interesēm pašvaldība jau ir aizrādījusi. Savukārt rūpēties par tramvaja līnijas kontakttīkla turpmāko darbību ir tās īpašnieka pienākums. Turklāt nav nekādas tiesiskas nozīmes, vai pieteicējai teorētiski pastāvēja iespēja ēku atjaunot. Tā ir pieteicējas pašas izvēle, vai nojaukt ēku vai atjaunot, jo gan viens, gan otrs lēmums prasa noteiktus resursus, kuru pieejamība un izlietošanas veids ir pašas pieteicējas ziņā. Neviena publisko tiesību norma neparedz pienākumu būves īpašniekam darīt visu iespējamo, lai būvi jebkuriem iespējamiem resursiem uzturētu līdz brīdim, kamēr tas absolūti vairs nav iespējams.

[24] Tas, ka tieši pašvaldības (tās SIA „Rīgas satiksme") pienākums bija gādāt par tramvaja līnijas kontakttīkla atsaites turpmāku nostiprināšanu, reizē arī apstiprina iepriekš norādīto, ka pašvaldībai, izsniedzot nojaukšanas uzdevumu, bija jāsaredz pamats uzsākt otru būvniecības procesu, atkarībā no savstarpējās sadarbības noteikumiem uzdodot to SIA „Rīgas satiksme" vai paveicot to citā veidā.

[25] Nav pamatots Rīgas pilsētas būvvaldes kasācijas sūdzībā ietvertais iebildums, ka tiesa pārkāpusi būvvaldes procesuālās tiesības kā atbildētājai savlaicīgi iepazīties ar lietas materiāliem, sagatavot paskaidrojumus.

Atbildētāja šajā lietā ir Rīgas pilsētas pašvaldība, kuru šajā lietā sākotnēji pārstāvējusi Rīgas dome un pašvaldības funkciju pildošā SIA „Rīgas satiksme". Rīgas pilsētas būvvalde tika uzaicināta piedalīties lietas izskatīšanā atbildētājas pusē, lai pilnvērtīgi varētu izskatīt lietu, proti, būvvalde ir iestāde, kuras tiešajā kompetencē ir

lēmumu pieņemšana būvniecības procesā, un tādēļ varētu sniegt kompetentu viedokli par lietu. Taču būvvalde būtībā ir otrs pārstāvis tai pašai atbildētājai Rīgas pilsētas pašvaldībai –, kuru lietā pilnvērtīgi pārstāv arī Rīgas dome, kura turklāt ir augstāka iestāde un tādējādi var paust noteicošo viedokli atbildētājas vārdā. Līdz ar to nav pamata atzīt, ka būtu pārkāpta procesa dalībnieka – atbildētājas – procesuālās tiesības.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 348.panta 1.punktu un 351.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Administratīvās apgabaltiesas 2011.gada 29.aprīļa spriedumu, bet Rīgas domes, Rīgas pilsētas būvvaldes un Rīgas pašvaldības SIA „Rīgas satiksme" kasācijas sūdzības noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja senatore R.Vīduša

Senatore V.Kakste

Senatore V.Krūmiņa